

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасний етап розвитку ринкових відносин в Україні ставить вимоги для традиційного сільського господарства звертатися до методів та технологій виробництва сільськогосподарської продукції, які спроможні забезпечити потрібну корисність, яку аграрна продукція повинна нести споживачам. Одним із таких напрямів розвитку аграрної сфери є запровадження органічного агровиробництва, запровадження якого ставить за мету отримання доброякісної продукції, що сприятиме поліпшенню життя населення.

Ринок органічного агровиробництва являє собою динамічну, кількісно-зростаючу, систематизовану сукупність суб'єктів господарювання, споживачів органічної сільськогосподарської продукції та логістичні шляхи просування органічної продукції від виробника до кінцевого споживача. Тому для оцінки ефективності розвитку ринку органічного агровиробництва необхідно застосовувати комплексну систему способів і прийомів, яка б дала можливість охарактеризувати фактичний стан всього ринку та його складових елементів, оцінити розвиток досліджуваних елементів та визначити вплив факторів на формування кінцевого результату.

Розвиток конкурентоспроможного ринку органічного агровиробництва є досить актуальним на сьогодні через низку явних екологічних, економічних та соціальних переваг, що притаманні цій сфері діяльності. Сектор органічної продукції України останнім часом характеризується позитивною і сталою динамікою, причому дані тренди відповідають загальносвітовим.

Забезпечення формування якісної інституціональної інфраструктури органічного агровиробництва здатне було б забезпечити скорочення непродуктивних витрат при виробництві органічної сільськогосподарської продукції, підвищити її якість, сприяти формуванню оптимальних ринкових цін, тобто підвищити конкурентоспроможність ринку органічної сільськогосподарської продукції в Україні.

Для забезпечення реалізації впровадження вище запропонованих заходів потрібно враховувати що результати органічного агровиробництва формує система формальних і неформальних чинників які в свою чергу залежать від певних закономірностей становлення і розвитку та впливають на побудову моделі економічної поведінки, змінюючи та коригуючи її.

Формальні інституційні обмеження створюються державними структурами на різних рівнях владної вертикалі. При цьому необхідно

враховувати подвійність функціональної ролі держави, з одного боку, як інституту, основне завдання якого полягає у дотриманні соціальних зобов'язань перед суспільством, встановленні правил і норм поведінки суб'єктів ринку та контролі за їх виконанням, а з іншого боку як учасника ринку або організації, що переслідує свої цілі, в тому числі отримання прибутку від економічної діяльності.

До неформальних обмежень можна віднести ментальність, неписані звичаї, традиції, стереотипи поведінки і мислення, наприклад принципи ділової або професійної етики, релігійні заповіді і звичаї або ідеологічні установки.

Походження неформальних обмежень обґрунтовується вдалим (або невдалим) досвідом вирішення певних проблем у минулому, через що з часом цей досвід може застосовуватися для вирішення аналогічних проблем у теперішньому часі, тобто набуває характеру правила.

Основна відмінність формальних правил від неформальних в ступені прояву і формі впливу. Тобто при формальних правилах реалізується документальний характер їх сутності, наявні фахівців, що займаються контролем за їх виконанням. Неформальні ж обмеження, не зафіксовані письмово, не потребують спеціалізованого нагляду за своїм виконанням. При цьому неформальні правила в багатьох випадках мають визначальну роль, враховуючі відношення громадян України до виконання ними формальних правил.

Отже, для стабільності економічного розвитку аграрного сектору потрібно вплив формальних обмежень підкріплювати розвитком неформальних обмежень. Ідеальним варіантом є ініціація змін неформальним сектором економіки яка закріплюється нормоутворюючими актами на формальному рівні.

Список використаних джерел

1. Герберт С. Левін. Інституційні основи макроекономічної політики [Електронний ресурс] / Герберт С. Левін, Януш М. Ширмер. – Режим доступу : http://e-d.info/img/pdf/Utt_29_37_ukr.pdf
2. Васильєва Л. М. Інституціональні основи розвитку аграрного сектора економіки [Електронний ресурс] / Л. М. Васильєва // Університетські записки. – 2011. – № 4. – С. 379–383. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Unzap_2011_4_59.pdf
3. Білоткач І. А. Особливості розвитку інституцій і інститутів в органічному аграровиробництві / І. А. Білоткач // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : Х Міжнар. наук.-практ. конференції, 29 вересня – 1 жовтня 2016 р. : зб. тез доп. / відп. за вип. Ю. М. Гладенко. – Суми : Ткачов О.О., 2016. – С. 42–43.